

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse majandusarvestuse ja maksunduse, sekretäri- ja kontoritöö, juhtimise ja halduse, elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmade hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2020

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	3
2. Üldosa	5
3. Analüüs hindamisvaldkondade lõikes.....	14
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus.....	14
3.2 Õppimine ja õpetamine	18
3.3 Õpetajad.....	25
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused majandusarvestuse ja maksunduse, sekretäri- ja kontoritöö, juhtimise ja halduse, elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmade osas	28

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväarsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu hindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavalist eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmades ning anda analüüsi põhjal soovitusel õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühmade eneseanalüüsi aruanded, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühmade õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmadele vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. Komisjoni liikmed on kinnitanud allkirjaga neile hindamise käigus teatavaks saanud informatsiooni konfidentsiaalsena hoidmise kohustust ja huvide konflikti puudumist. EKKA büroo on kooskõlastanud hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. Kool kinnitas, et neil ei ole vastuväiteid hindamiskomisjoni liikmete osas.

EKKA juhataja korraldusega nr 1-19/18/2020 „Kutseõppe kvaliteedi hindamises 2020 esimesel poolaastal osalevad koolide õppekavarühmad, hindamiskülastuse ajad ja hindamiskomisjonide koosseisu kinnitamine” moodustati hindamiskomisjon koosseisus:

Riinu Raasuke	Kutseõppe ekspert, komisjoni esimees, Astangu Kutsehariduskeskuse arendustalituse juht
Katrin Tammjärv	Kutseõppe ekspert, komisjoni sekretär
Tiia Murulaid	Kutseõppe ekspert, Tallinna Tehnikakõrgkooli lektor
Tauno Õunapuu	Tööandjate esindaja, OÜ LevelLab, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor
Urmas Leitmäe	Tööandjate esindaja, Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liit
Lagle Mozessov	Tööandjate esindaja, Scanfil OÜ

Hindamisprotsessi ja külastuse lühikirjeldus

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKA korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruanded. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKAgaga. Komisjoni

liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga vestluse jaoks. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded enne hindamiskülastust, hindamiskülastuse ajaks ning hindamisaruande koostamise perioodiks.

Hindamiskülastus toimus virtuaalselt 6.-7. oktoobril 2020. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokkulepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Komisjon tutvus kooli majandusarvestuse ja maksunduse; sekretäri- ja kontoritöö; juhtimise ja halduse; elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmade õpikeskkonnaga virtuaalselt, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega ning vaatles virtuaalselt õppetöö ja praktilise töö tegevusi.

Komisjon vestles 13.10, 16.10 ning 20.10. virtuaalselt õppekavarühmade praktikakohtade esindajatega (Sunlight Energy OÜ, Oshino OÜ, Note OÜ). Praktikakohtade esindajatega toimunud kohtumised olid informatiivsed ja kooliga koostööd analüüsivad.

Vestlused ja vaatlused toimusid Google Meet keskkonnas. Koolimeeskond valmistas külastuse suurepäraselt ette komisjonile võimaldati virtuaalsed praktiliste tundide vaatlused, praktilise õppe keskkonna virtuaalruumid ja õpikeskkonda, -materjale ja vahendeid tutvustavad videod.

Komisjoni koosolekul lepiti kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistele järeldustele, mis väljenduvad aruandes.

Kool esitas hindamiskomisjoni esialgsele aruandele kommentaarid ja täpsustused. Lõpparuande koostamisel võttis komisjon arvesse kooli kommentaare. Komisjon esitas lõpparuande EKKAle 21.12.2020.

Lühendid

EA – elektroonika ja automaatika õppekavarühm

EE – elektrienergia ja energeetika õppekavarühm

EETEL – Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liit

EHIS – Eesti Hariduse Infosüsteem

JH – juhtimise ja halduse õppekavarühm

MM – majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühm

PKHK – Pärnumaa Kutsehariduskeskus

SK – sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühm

VÕTA – varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine

ÕKR – õppekavarühm

2. Üldosa

Kooli kontaktandmed:

koolijuhi nimi: Riina Mürsepp

kooli aadress: Niidupargi tn 12, Pärnu linn, Pärnu linn, 80047

telefon: +372 442 7888

e-post: parnumaa@hariduskeskus.ee

koduleht: www.hariduskeskus.ee

hindamise korralduse kontaktsikud koolis:

- Riina Tõnsing, (majandusarvestuse ja maksunduse, sekretäri- ja kontoritöö ning juhtimise ja halduse õppekavarühmad), teenindusõppeosakonna juhataja, +372 5624 2454, riina.tonsing@hariduskeskus.ee
- Thea Tammeleht-Abraham (elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmad), arendusosakonna juhatata, +372 5860 7850, thea.tammeleht@hariduskeskus.ee

Kooli eripära, missioon, visioon, väärtused, arengukava peamised eesmärgid

Pärnumaa Kutsehariduskeskus (edaspidi *PKHK* või *kool*) on üks suurimaid kutse- ja täiendusõppekeskuseid Eestis, kus on ligikaudu 1100 õppijat ning kalendriaasta kestel keskmiselt 2000 täiendusõppijat. Koolis on kokku töötajaid 140, neist õpetajad on 90.

PKHK eripäraks on kompaktne koolilinnak nelja õppehoonega loodussõbralikus keskkonnas. Koolis rakendatakse 16 õppekavarühma erialade õppekavasid (EHIS-es on registreeritud 63 õppekava, millest hinnatavates õppekavarühmades oli sisehindamise ajal kasutusel 39 õppekava).

PKHK missioon: Koostöös huvigruppidega kaasaegsete kutseoskustega töötajate koolitamine ja aktiivne osalemine võrgustikes ja regionaalses arendustegevuses.

PKHK visioon: Hea mainega tunnustatud õpikeskkonnaga konkurentsivõimelisi töötajaid koolitav kutseõppeasutus.

PKHK põhiväärtused: kvaliteet, uuendusmeelsus, koostöö, õppijakeskus, vastutustunne.

Kooli üldeesmärk: Õppija vajadustele ning võimetele vastavate õpivõimaluste loomine ja koostöös huvigruppidega kaasaegsete kutseoskustega töötajate koolitamine, tagamaks eneseteostuse võimalused ühiskonnas, töö- ja pereelu.

Hinnatavad õppekavarühmad:

- majandusarvestus ja maksundus
- sekretäri- ja kontoritöö
- juhtimine ja haldus
- elektrienergia ja energeetika
- elektroonika ja automaatika

Arengukava peamised eesmärgid tulenevad Elukestva Õppe Strateegiast 2020, milleks on:

- muutunud õpikäsitus,
- pädevad ja motiveeritud õpetajad ning koolijuhid,
- elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus,
- digipööre elukestvas õppes,

- võrdsed võimalused elukestvaks õppeks ja õppes osaluse kasv.

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse arengukava 2016- 2020 koos tegevuskavaga töötati välja 2015.a. Kooli arengukava on kättesaadav kooli kodulehel.

Ülevaade analüüsitud õppekavadest

Teenindusõppeosakonna ning tehnikaõppe osakonna alla kuuluvad õppekavatöörühmad, kes jälgivad muudatusi kutsestandardis ja riiklikus õppekavas ning arendavad välja uusi kooli õppekavasid. Pärnumaa Kutsehariduskeskuses juhivad õppekavarühmade (ÖKR) tööd õppekavatöörühmad, kelle põhiülesandeks on õppekavade arendus, sh täiendõppe arendamine.

Majandusarvestuse ja maksunduse; sekretäri- ja kontoritöö; juhtimise ja halduse õppekavarühmade tasemeõppe õppekavad

Aruandeperioodil viiakse nendes õppekavarühmades õpet läbi viie õppekava alusel: sekretär, bürootöötaja, väikeettevõtja, ärikorralduse spetsialist ja raamatupidaja. Pärnumaa Kutsehariduskeskuses on moodustatud õppekavatöörühmad, kes korraldavad õppekavarühmades tööd ning vastutavad nende arendamise eest.

Kõik MM, SK ja JH õppekavarühmade õppekavad on esmaõppe õppekavad (vt tabel 1) ning registreeritud EHISes.

Tabel 1. Ülevaade majandusarvestuse ja maksunduse; sekretäri- ja kontoritöö; juhtimise ja halduse õppekavarühmade hinnatavatest õppekavadest seisuga 29.10.2019

Õppekavarühm	Õppekava ja kood EHIS-es	Õppekava kvalifikatsioonitase esmaõpe/jätkuõpe õppevorm	Mah t EKAP	Õppekavade eest vastutav isik
Sekretäri- ja kontoritöö	Sekretär 130177	Tase 5, esmaõpe statsionaarne koolipõhine õpe	120	Küllli Song, kutseõpetaja, kylli.song@hariduskeskus.ee
	Bürootöötaja 187198	Tase 4, esmaõpe statsionaarne töökohapõhine õpe	60	Küllli Song, kutseõpetaja, kylli.song@hariduskeskus.ee
Juhtimine ja haldus	Väikeettevõtja 152718	Tase 5, esmaõpe statsionaarne koolipõhine õpe	120	Ille Kukk, kutseõpetaja, ille.kukk@hariduskeskus.ee

	Ärikorralduse spetsialist 152717	Tase 5, esmaõpe mittestatsionaarne koolipõhine õpe	120	Ille Kukk, kutseõpetaja, ille.kukk@hariduskeskus.ee
Majandusarvestus ja maksundus	Raamatupidaja 134884	Tase 5, esmaõpe Mittestatsionaarne õpe	120	Ille Kukk, kutseõpetaja, ille.kukk@hariduskeskus.ee

Allikas: Kooli esitatud dokument „Kutseõppe kvaliteedi hindamise eneseanalüüs: Majandusarvestus ja maksundus, sekretäritöö- ja kontoritöö, juhtimine ja haldus“

Elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmade tasemeõppe õppekavad

Aruandeperioodil on hinnatavates õppekavarühmades õpet läbi viidud neljal erialal: “Elektroonikaseadmete tehnik, tase 4” “Sisetööde elektrik, tase 4”, “Päikeseelektrisüsteemide paigaldaja, tase 4” (endise nimetusega “Fotoelektriliste elektritootmissüsteemide paigaldaja”) ja “Elektroonikaseadmete koostaja, tase 2”. Kõiki nimetatud erialasid pakutakse 4. taseme kutseõppe õppekavade alusel.

Tabel 2. Ülevaade elektrienergia energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmade õppekavadest seisuga 15.09.2019

*Hetkel rakendatud ja kehtivad õppekavad

Õppekavarühm	Õppe-kava kood EHS-es	Õppekava nimetus, kvalifikatsiooni tase esmaõpe/ jätkuõpe, õppevorm	ÕKR õppekavade eest vastutav isik
Elektroonika ja automaatika	85301	Elektroonikaseadmete koostaja, tase 4, esmaõpe.	Enno Puidet, kutseõpetaja, enno.puidet@hariduskeskus.ee
	140759	Elektroonikaseadmete tehnik , tase 4, esmaõpe, statsionaarne koolipõhine õpe Maht 180 EKAP Rakendamise aasta: 2015	Enno Puidet, kutseõpetaja, enno.puidet@hariduskeskus.ee

	207919*	Elektroonikaseadmete tehnik , tase 4 esmaõpe (kutsekeskharidus) statsioonarne koolipõhine õpe Maht: 180 EKAP	Enno Puidet, kutseõpetaja, <a href="mailto:enno.puidet@h
ariduskeskus.ee">enno.puidet@h ariduskeskus.ee
	121517	Elektroonikaseadmete koostaja, tase 2, esmaõpe	Mart Ronk, kutseõpetaja.
	138377	Elektroonikaseadmete koostaja, tase 2, esmaõpe	Enno Puidet, kutseõpetaja, <a href="mailto:enno.puidet@h
ariduskeskus.ee">enno.puidet@h ariduskeskus.ee
	138379	Elektroonikaseadmete koostaja, tase 2, esmaõpe	Mart Ronk, kutseõpetaja.
Elektrienergi a ja energeetika	147017*	Sisetööde elektrik , tase 4, esmaõpe Statsioonarne koolipõhine õpe Maht: 180 EKAP Rakendumise aasta: 2015	Jüri Puidet, osakonna juhataja, <a href="mailto:jyri.puidet@hari
duskeskus.ee">jyri.puidet@hari duskeskus.ee
	198457	Fotoelektriliste elektritootmissüsteemide paigaldaja, tase 4, esmaõpe Statsioonarne koolipõhine õpe Maht: 60 EKAP Rakendumise aasta: 2018	Enno Puidet, kutseõpetaja, <a href="mailto:enno.puidet@h
ariduskeskus.ee">enno.puidet@h ariduskeskus.ee
	210259*	Päikeseelektri süsteemide paigaldaja (end. „Fotoelektriliste elektritootmissüsteemide paigaldaja“), tase 4, esmaõpe Statsioonarne koolipõhine õpe Maht: 60 EKAP Rakendumise aasta: 2018	Enno Puidet, kutseõpetaja, <a href="mailto:enno.puidet@h
ariduskeskus.ee">enno.puidet@h ariduskeskus.ee

Allikas: Kooli esitatud dokument „Kutseõppe kvaliteedi hindamise eneseanalüüs: Elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika“

Ülevaade hinnatavate õppekavarühmade õpilastest

Tabel 3. Õppijate arv majandusarvestuse ja maksunduse, sekretäri- ja kontoritöö, juhtimise ja halduse õppekavarühmade õppekavadel

Õppekava	Õppijate arv 2014/15	Õppijate arv 2015/16	Õppijate arv 2016/17	Õppijate arv 2017/18	Õppijate arv 2018/19	*Õppijate arv 2019/20
Sekretäritöö/Sekretär	37	31	26	22	20	15
Büroootõtaja	-	-	-	15	*11	11
Väikeettevõtlus/Väikeettevõtja	20	23	16	25	24	24
Ärikorraldus/Ärikorralduse spetsialist	28	23	27	12	18	28
Majandusarvestus ja maksundus/Raamatupidaja	56	53	45	49	53	41
Kokku	141	130	114	123	126	119

Allikas: Kooli esitatud dokument „Kutseõppe kvaliteedi hindamise eneseanalüüs: Majandusarvestus ja maksundus, sekretäri- ja kontoritöö, juhtimine ja haldus“

Tabel 4. Õppijate arv elektroonika ja automaatika ÖKR õppekavadel

Õppekava nimetus ja kood EHS	Õppijate arv	Õppijate arv	Õppijate arv	Õppijate arv	Õppijate arv	Õppijate arv	Õppijate arv
	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
85301- Elektroonikaseadmete koostaja	45	25	14	7			
121517- Elektroonika-seadmete koostaja					9		
138377- Elektroonikaseadmete koostaja	7			14			21
138379- Elektroonikaseadmete koostaja					9		
140759- Elektroonikaseadmete koostaja, tase 4			20	29	41	41	21

207919- Elektroonikaseadmete tehnik, tase 4.							13
Õppijaid valdkonnas kokku	52	25	34	50	59	41	55

Allikas: Kooli esitatud dokument „Kutseõppe kvaliteedi hindamise eneseanalüüs: Elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika“

Tabel 5. Õppijate arv elektrienergia ja energeetika ÕKR õppekavadel

Õppekava nimetus ja kood EHS	Õppijate arv 2013/14	Õppijate arv 2014/15	Õppijate arv 2015/16	Õppijate arv 2016/17	Õppijate arv 2017/18	Õppijate arv 2018/19	Õppijate arv 2019/20
120197- Nõrkvoolusüsteemide paigaldaja	7	22	15	7			
147017-Sisetööde elektrik				15	23	42	45
198457- Fotoelektriliste elektritootmis-süsteemide paigaldaja	-	-	-	-	-	8	
210259- Päikeseelektri süsteemide paigaldaja (end. nimetus <i>Fotoelektriliste elektritootmis-süsteemide paigaldaja</i>)	-	-	-	-	-	-	9
Õppijaid valdkonnas kokku:	7	22	15	22	23	50	54
Õppijaid ÕKR-s kokku	59	45	49	72	82	91	109

Allikas: Kooli esitatud dokument „Kutseõppe kvaliteedi hindamise eneseanalüüs: Elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika“

Ülevaade hinnatavate õppekavarühmade õpetajatest

Majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmas õpetab 14 õpetajat, neist üks on käsunduslepinguga ning üks on praktikakorraldaja. 12 õpetajal on olemas õpetaja või kutseõpetaja kvalifikatsioon (kahel tase 6, ühel tase 7). Õpetajate keskmine vanus õppekavarühmas on 56,2. **Sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühmas** on 16 õpetajat, neist kaks töötab käsunduslepinguga, üks

on praktikakorraldaja ja üks töökeskkonda spetsialist. 12 õpetajal on olemas õpetaja või kutseõpetaja kvalifikatsioon (kahel tase 6, ühel tase 7). Õpetajate keskmine vanus õppekavarühmas on 54,6. **Juhtimise ja halduse õppekavarühmas** õpetab 20 õpetajat, neist kolm on käsunduslepinguga ja üks on praktikakorraldaja. 16 õpetajal on olemas õpetaja või kutseõpetaja kvalifikatsioon (kahel tase 6, ühel tase 7). Õpetajate keskmine vanus õppekavarühmas on 51. Kokku on kolme õppekavarühma peale 28 õpetajat (sh 4 käsunduslepinguga), kellest 15 õpetavad mitmes õppekavarühmas.

Elektrienergia ja energeetika õppekavarühmas õpetab 10 õpetajat, neist üks on praktikakorraldaja, üks osakonnajuhataja ja neli töötavad käsunduslepinguga. Neljal õpetajal on olemas õpetaja või kutseõpetaja kvalifikatsioon (sh ühel tase 7). Õpetajate keskmine vanus on 57,9 eluaastat.

Elektroonika ja automaatika õppekavarühmas õpetab 9 õpetajat, neist üks on praktikakorraldaja ja neli töötavad käsunduslepinguga. Viiel õpetajal on õpetaja või kutseõpetaja kvalifikatsioon (sh ühel tase 7). Õpetajate keskmine vanus on 57,9 eluaastat. Kahe õppekavarühma peale õpetab 13 õpetajat (sh 6 käsunduslepinguga). Seitse õpetajat õpetavad mõlemas õppekavarühmas (seal hulgas praktikakorraldaja).

Ülevaade täiendusõppe õppekavadest

Pärnumaa Kutsehariduskeskus (edaspidi PKHK) on üks suuremaid kutse- ja täiendusõppe keskuseid Eestis, kus on ligikaudu 1100 õppijat, kalendriaasta kestel osaleb erinevatel kursustel keskmiselt 2000 täiendusõppijat.

Täiendusõppe tööd korraldab täiendus- ja ümberõppeteenistus, kuhu kuuluvad juhataja, sekretär ja kaks koolitusjuhti. Õppekavarühmades töötavad õppekavatöörühmad ja nendesse kuuluvad õpetajad teevad täiendusõppe õppekavade loomisel ja rakendamisel koostööd täiendus- ja ümberõppe teenistuse koolitusjuhtidega. Kursuste läbiviimiseks kaasatakse ka praktikuid väljastpoolt kooli, mis tõstab kursuste kvaliteeti ja praktilist väärtust.

Alates 2016/2017 õppeaastast on hinnatavates ÕKRdes läbi viidud täiendusõppe kursuste ja õppijate arv ning tundide maht kasvutrendis ja seda nii tasuliste kui riiklike koolitustellimuste või projektide raames läbiviidud koolituste osas (vt tabel 6).

Tabel 6. Koondülevaade majandusarvestuse ja maksunduse; sekretäri- ja kontoritöö; juhtimise ja halduse õppekavarühmade täiskasvanute täiendusõppe kursustest

Aasta	Toimunud kursuste arv	Kursuste maht tundides kokku	Kursust alustanute arv	Kursuse lõpetanute arv
2014/2015	11	822	105	101
2015/2016	9	391	84	81
2016/2017	23	539	262	260
2017/2018	28	833	279	275
2018/2019	28	1045	271	267
Kokku	99	3630	1001	984

Allikas: Kooli esitatud dokument „Kutseõppe kvaliteedi hindamise eneseanalüüs: Majandusarvestus ja maksundus, sekretäri- ja kontoritöö, juhtimine ja haldus“

Kooli poolt esitatud üldtabel andis võimaluse analüüsida läbiviidud täienduskoolituse õppekavagruppide kaupa. **Sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühmas** on viimasel kolmel aastal viidud läbi 20 täienduskoolituse kursust, neist tasulisi 17 ja kolm projekti või riikliku koolitustellimuse (edaspidi RKT) alusel. Tuginedes kooli poolt esitatud andmetele, on kõige edukam aasta antud õppekavagrupis 2016/2017 õppeaasta, mil viidi läbi 11 täienduskoolituse kursust. **Juhtimise ja halduse õppekavarühmas** on läbi viidud 33 kursust, neist 22 kursust projekti või RKT raames ja tasulisi koolitusi 11. Enim täienduskoolituse kursuseid viidi antud õppekavarühmas läbi 2017/2018 õppeaastal – 16 kursust. **Majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmas** on viimase kolme aasta jooksul läbi viidud 24 koolitust neist viis RKT raames ja ülejäänud tasulisena. Nii 2017/2018 kui 2018/2019 õppeaastal viidi läbi 9 täienduskoolituse kursust.

Eneseanalüüsis on toodud, et täienduskoolituste mahu suurenemine on seotud koostööga Eesti töötukassaga ning seda eelkõige tasuliste koolituste osas, kus osaleb hulgaliselt töötukassa koolituskaardiga õppijaid. Aktiivne täienduskoolituse pakkumine suurendab kooli omatulubaasi.

Elektrienergia ja energeetika (EE) ning elektroonika ja automaatika (EA) õppekavarühmade eneseanalüüsis on välja toodud, et koolitusteemad tulenevad ümarlaudade aruteludest tööandjatega ja suhtlemisest praktika ettevõtetega, mistõttu on läbiviidud koolitused populaarsed ja vastavad tööturu ootustele. ÕKRide peamiselt läbiviidavad kursused on „Elektroonikakomponendid“, „Elektriohutus“, „Elektriku B1 pädevusklassi koolitus“. Viimane on osutunud eriti populaarseks riiklikus mastaabis, õppijaid on üle Eesti ning koolituste tagasiside oli Pärnumaa KHK andmetel väga kõrge.

Õppekavadega seotud täienduskoolitustest (tabel 7) nähtub, et kõige enam viidi antud õppekavarühmades täienduskoolitusi läbi 2018. aastal, kokku 6 täienduskoolituse kursust. Nii 2017. kui 2019. aastal viidi läbi 3 täienduskoolituse kursust. EE ja EA ÕKRides läbiviidud täienduskoolitused on olnud sihtrühma seas väga populaarsed ning koolitusi on läbi viidud vastavat ruumide võimalusele ja olemasolevale õpetajate ressursile. Hindamisperioodil on läbi viidud ka töökohapõhiseid tasemekoolitusi, mistõttu on vähem läbi viidud täienduskoolitusi, kuna õpetajad on olnud hõivatud tasemeõppega.

Tabel 7. Ülevaade elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmade täiendusõppe kursustest

Kursus	Läbiviimise aasta	Sihtrühm	Maht (tundide s)	Alustanud (arv)	Lõpetanud (arv)
Elektriku B1 pädevusklassi koolitus	2019	Elektritööde juhi pädevustunnistuse eksamiks valmistujatele	44	12	11
Elektroonikakomponendid	2019	Ettevõtete töötajate koolitamine	40	11	10
Elektriohutus	2019	Ettevõtete töötajate koolitamine	8	10	10
Elektriohutus	2018	Ettevõtete töötajate koolitamine	16	9	9
Jootmiskoolitus	2018	Ettevõtete töötajate koolitamine	20	9	9

Elektroonikakomponendid	2018	Ettevõtete töötajate koolitamine	60	12	11
Standardid IPC-A610	2018	Ettevõtete töötajate koolitamine	30	10	10
Elektroonikakomponendid	2018	Ettevõtete töötajate koolitamine	20	10	10
Standardid IPC-A610	2018	Ettevõtete töötajate koolitamine	30	10	10
Elektroonikaseadmete koostaja algõpe	2017	Ettevõtete töötajate koolitamine	80	8	8
Elektroonikakomponendid	2017	Ettevõtete töötajate koolitamine	40	17	11
Kaablite jootmine	2017	Ettevõtete töötajate koolitamine	20	10	10

Allikas: Kooli esitatud dokument „Kutseõppe kvaliteedi hindamise eneseanalüüs: Elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika“

Kokkuvõtteks saab välja tuua, et kõikides õppekavarühmades on välja töötatud laias valikus õpetatavate erialadega seotud koolitusi, mida pakutakse Euroopa Sotsiaalfondi toel tasuta täiskasvanud õppijatele nii oma maakonnas kui ka kaugemal.

Tööandjate ja praktikaettevõtete kaasamine täienduskoolituse õppekavade väljatöötamisse tagab nende vastavuse tööturu nõudmistele.

3. Analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus
- õppimine ja õpetamine
- õpetajad

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid

1. Õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. Õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Analüüs

Õppekavaarendus majandusarvestuse ja maksunduse, sekretäri- ja kontoritöö, juhtimise ja halduse, elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmades on pidev protsess, kuhu on kaasatud erinevad osapooled.

Üldised õppekavaarenduse eesmärgid on toodud kooli arengukavas, mille kõrval arvestavad õppekavarühmad ka riiklike õppekavade ning kutsestandardite muutumisega, regiooni tööandjate vajadustega (nt uute vajalike täiendkoolituste ettevalmistamisel ja läbiviimisel, valikmoodulite arendamisel) ning õpilaste tagasisidega (valikmoodulite kujundamine, näiteks keeleõpe, juhtimise ja halduse õppekavarühmas). Tasemeõppe õppekavade arendamiseks on loodud töörühmad, mida veavad eest õppekavade juhid ning kuhu on kaasatud nii kutseõpetajad kui üldõpingute õpetajad. Töörühmad kohtuvad iganädalaselt, et arutada läbi õppetöös tekkinud väljakutsed, võrgustikest kogutud teadmised, tagasiside õppijatelt ja tööandjatel jms. Sellised kohtumised tagavad, et õppekavade juures tegutsevad õpetajad on ühises infoväljas ning õppekava arendused on ühiselt läbi räägitud. Hinnatud õppekavarühmades olevate õppekavade arendamine on pidev protsess, milles lähtutakse õppekava töörühmade koosolekutel vastu võetud otsustest, kutsestandardite muudatustest ning OSKA raportitest. Õppekavade arendamisse on kaasatud tööandjate, erialaliitude esindajad, mis tagab õppekavade vastavuse tööturu vajadustele. Näiteks on kaastatud Eesti Elektritööde Ettevõtjatel Liit elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmade arenduskoosolekutele. Sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühma puhul tehakse aktiivselt koostööd Eesti Juhi Abi Ühingu ja majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühma osas Eesti Raamatupidajate Koguga. Heaks näiteks on "Sekretär, tase 5" õppekava, mis muudetakse lühemaajaliseks (120 EKAPilt 60 EKAPile), mille ajend õppekava muutmiseks tuli võrgustiku kohtumistelt, kus koostöös kutseandja, koolide esindajate ja tööandjatega leiti, et kompetentsid on võimalik omandada lühema õppeperioodi ja praktika jooksul. Väiksema mahuga õppekava õppeaeg on lühem ning seega on õppekava sisseastujatele atraktiivsem. Tööandjatega koos on arendatud välja töökohapõhine bürootöötaja õppekava, mis on igal aastal täitunud ning saanud tööandjatel positiivset tagasisidet. Pärnumaa KHK teeb koostööd ka teiste koolidega õppekavade kohandamisel ja arendamisel ning kutsekoja eestvedamisel (näiteks juhtimise ja halduse õppekavarühma kuuluvate ärikorralduse spetsialisti ja väikeettevõtja erialalade kutsestandardid, mida uuendati 2019. aastal).

Õppekavaarenduse kvaliteedi tõstmiseks korraldavad õppekavajuhid erinevaid toetavaid tegevusi, nt kohtumisi tööandjatega ning osaletakse vabariiklikes koostöövõrgustikes.

Vaatamata õppekavade arendamisse kaasatud tööandjatest ja erialaliitude esindajatest töid elektrienergia ja energeetika õppekavarühma tööandjad välja vajaduse rakenduskavasid ja õppe sisu tihedamalt üle vaadata ja vastavalt vajadusele täiendada. Vestlustest selgus, et kuigi koos käivad regulaarselt õppekavarühmade meeskonnad ning sisendit kogutakse praktikajuhendajatelt, tööandjatelt ja õppijatelt nii suuliselt kui ümarlaudade vormis, siis on selline tegevus võrdlemisi vähe dokumenteeritud.

Õppeaasta lõpus analüüsivad õppekavarühmade juurde kuuluvad töörühmad õppekavade rakendumist ning planeerivad uue õppeaasta toimingud. Saadud tagasiside põhjal kavandatakse tunnijaotus, arvestades moodulite sidusust ja lõimingut, vajadusel tehakse parendused.

Õppekavade arendamine peab lähtuma erinevatelt osapooltelt (õppijad, tööandjad, praktikabaasid, õpetajad) kogutud tagasisidest ja selle analüüsist. Koolil on tagasiside vormid olemas ning tagasisidet ka kogutakse, ent tagasiside andmine on vabatahtlik ning seetõttu on vastajate arv väike. Õppijate tagasiside õppekavade arenduse osas on vähene ega anna sisendit õppekava arendusse. Ettevõtete esindajad annavad tagasisidet pigem suuliselt ning seega ei jää sellest formaalselt jälge, mille põhjal analüüsi ning arendusplaane teha. Komisjoni hinnangul on sellisel juhul keeruline luua terviklikku taseme- ja täiendusõppe õppekavu siduvat analüüsil põhinevat arenguvaadet. Komisjon soovib viia sisse kohustusliku tagasiside andmise õppijate, õpetajate ja tööandjate seas ning kujundada saadud andmete põhjal analüüs, mis oleks aluseks õppekavade arendusele.

Majandusarvestuse ja maksunduse, sekretäri- ja kontoritöö ning juhtimise ja halduse õppekavarühmades on õppekavade arendamine seotud õppekavatöörühmade koosolekutel vastu võetud otsuste ja kutsestandardite muudatustega. Õppekavasid koostatakse vabariigi tasemel õppekavarühma juhtrühmas koos huvigruppidega (tööandjad, erialaliidud), kus lepitakse kokku õppekavade muudatused, võttes arvesse OSKA raportit ja huvigruppide ettepanekuid. Vaatlusalusel perioodil tulenevalt kutsestandardi muudatustest kohandatud sekretäri erialal uus õppekava 2017/2018 õppeaastal ning 2020/20201 õppeaastast rakendati üheaastane õppekava.

Eneseanalüüsist ja vestlusest **elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmade** õpetajatega selgus, et rakenduskavad vaadatakse üle kord aastas, enne uue õppeaasta algust. Õppeaasta jooksul on võimalik kohandada ka mooduli siseseid muudatusi õppemetoodikas või hindamises. Vestlustest nii koolis kui tööandjatega selgus, et töörühmades on küll arutatud valikainete ja jätkuõpingute arendamist. Üheks näiteks on liiklusõpetus sisetööde elektriku rakenduskavas. Kooli sõnul on sellega väga rahul nii õppijad kui tööandjad (kuigi õppijad peavad tasuma praktikatunnid siiski ise).

Tööandjad, kellega hindamiskomisjoni liikmed suhtlesid, kinnitasid, et kooliga koostöö toimub aktiivselt just praktikabaasiks olemisega seoses ning suuliselt kogutakse ka tagasisidet. Tööandjaid on kaastatud ka toimunud elektrienergia ja energeetika valdkonna ümarlauale, mille käigus küll märgiti üles tööandjate ettepanekud, ent jätkutegevused ei ole töösse senini jõudnud. Arutusel olnud teemadest toodi välja elektrikele päikeseenergia teemalise mooduli lisamist õppekavasse ja päikeseelektrisüsteemide paigaldaja õppekavas kõrgtöödele keskenduva praktilise teema või mooduli koostamist.

Vestlustes elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika valdkonna juhiga selgus, et Pärnumaa Kutsehariduskeskuse hoovile on kavas püstitada õhuliini mast, millel energeetika valdkonna õpilastel oleks võimalik harjutada posti otsa ronimist ja seda tegevust integreerida kehalise

kasvatusega. See oskus on seotud pigem välitööde elektrikuga erialaga ja -ametiga. Tööandjad soovitasid, et sisetööde elektrikuga erialasse tasuks tuua sisse taastuenergia teemasid, kuna aina enam kodusid on varustatud päikesepaneelide või mõne muu taastuenergiat tootva seadmega, millega tuleb ka sisetööde elektrikul oma töös arvestada. Samuti rääkisid nii õpetajad kui tööandjad, et päikeseelektrisüsteemide paigaldaja erialale lisaks on oluline tuua sisse ka teised taastuenergia teemad (nt hüdro- ja tuuleenergia).

Elektronika ja automaatika õppekavarühma puhul võib tuua välja erinevaid koostööprojekte tööandjatega, mis on suunatud õppekava arendamisele ning osade projektipartneritena kaasatud ettevõtetega tehakse koostööd juba üle kümne aasta (näiteks ühine projekt "Elektronikaseadmete koostaja õppekava väljatöötamine ja rakendamine"). Koostöös tööandjatega kaardistati töökohapõhise õppe vajadus ning loodi sobiv õppekava. Pärnumaa KHK elektronika ja automaatika õppekavarühma õpetaja puudumisel pöördus kool kohalike ettevõtjate poole, et leida lahendusi ja otsida praktikutest õppejõude. Ettevõtete esindajad, kellega kool suhtles, tõdesid, et tihe koostöö kooliga aitab olla kursis õppekava arengutega ning muutis keerulisel eriolukorra ajal koostöö sujuvamaks ning kiiremaks. Näiteks leiti praktikaperioodiks ettevõttele sobivam aeg.

Täiend- ja ümberõppe õppekavaarenduse eest vastutab täiendus- ja ümberõppe teenistuse juhataja, kes kaasab õpetajaid. Teenistuse juhataja suhtleb väga aktiivselt regiooni tööandjatega, et nende vajadusi kaardistada. Sisendit täienduskoolituste läbiviimiseks kogutakse erinevatelt osapooltelt. Näiteks selgus vestlustest, et koolitusvajaduse sisendinda kasutakse varem koolitustel osalenud õppijate tagasisidet, tööandjate ettepanekuid, õpetajate ettepanekuid ja töötukassa vajadusi. Täiendus- ja ümberõppe teenistus kaardistab ettepanekud, räägib need läbi valdkonna õpetajatega ja juhtidega. Koolitajaid leitakse nii kooli seest kui ka väljastpoolt. Aina enam kaasatakse õppejõude täienduskoolitusteks väljastpoolt, kuna koolis põhikohaga töötavad õppejõud on tasemeõppe ja töökohustustega hõivatud ning samuti rikastavad töömaailma spetsialistid õppe sisu tuues juurde täiendavaid kompetentse. Samas majast väljastpoolt tulevad koolitajad ootavad kõrgemat taset, ruumide puhul tuleb arvestada tasemeõppega ning tunniplaani.

Komisjon tunnustab täienduskoolituste läbiviimist, kuna koolituste ja koolitatavate arv on kõikides vaatluse all olnud õppekavarühmades pidevas kasvus ning kool suudab pakkuda lisaks Euroopa Sotsiaalfondi toetatavatele koolitustele ka tasulisi täienduskoolitusi ning ettevõtete tellimuskoolitusi (näiteks dokumendihalduskoolitus AS Pärnu Vesi töötajatele). See on oluline omatulu teenimise võimalus koolile ning toetab kooli rolli kogukondliku õppekeskusena. Lisaks leiavad tänu täienduskoolitustel osalemisele oma tee kooli aina enam täiskasvanud ümberõppijaid.

Õppe kavandamisel on üldiselt arvestatud õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid üldiselt toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Õppe planeerimisel on kõikides hinnatavates õppekavarühmades koostatud nõuetele vastavad moodulite rakenduskavad, mis on õpetajatele õppe läbiviimise aluseks. Kuigi koostöö õppekavarühmade sees on tihe ja õpetajad arutavad omavahel teemasid läbi, on moodulites mitmeid parendusvõimalusi loomaks sidusamaid õpiväljundeid.

Sekretäri- ja kontoritöö ning juhtimise ja halduse õppekavarühmades on juba astunud mitmeid samme teemade lõimumise nimel. Suurepäraseks näiteks on praktiline sekretäritöö päev, mille raames korraldavad sekretärid koolitussündmuse või väikese konverentsilaadse ürituse ning saavad selle korraldamise käigus omandada mitme teema õpiväljundeid. Samuti tunnustab komisjon projektõppe päeva, mis on loodud juhtimise ja halduse, sekretäri- ja kontoritöö ning

majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmade õppijatele. Selle käigus saavad tuttavaks erinevate erialade õppijad ning arendavad koos ettevõtjalaseid pädevusi. Moodulite ja teemade lõimumise raames töid õpetajad välja, et keeleõpetaja õpetab ajakohaseid teemasid, mis sobiksid ka teiste läbitavate teemadega, samuti viiakse läbi innovatsioonipäeva, tordiksijonit jm ühiseid üritusi, mis aitavad õppe lõimimisele kaasa.

Elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmades on ellu kutsutud ja rakendatud mitmeid erialade- ja valdkondade üleseid projekte, mida komisjon igati tunnustab. Erinevate projektide raames on kaasatud nii valdkonna õppijaid kui ka teiste erialade õppijaid. Projektides toimib ka väga hästi lõimitud õpe, mida saaks kasutada ka projektidest väljaspool. Valdkonnaüleste projektide jätkuks soovitas tööandjate esindaja Sunlight Energy OÜst, et elektrienergia ja energeetika valdkonnas võiks kõrgtööde teema osas teha koostööd koolisiseselt arboristide õppe õpetajatega.

Järeldused

Tugevused

- Kõigi hinnatud õppekavarühmade juures tegutsevad tööühmad on aktiivsed võrgustikes osalejad, mis on toonud kaasa erinevaid arendusi õppekavade juures (nt väiksema mahuga sekretäritöö õppekava), koostööd tehakse aktiivselt ka kohalike tööandjatega, mille heaks näiteks on sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühmas töökohapõhises õppes olev bürootöö eriala ning elektrienergia ja energeetika õppekavarühmas päikeseelektrisüsteemide paigaldaja eriala.
- Kõigis hinnatud õppekavarühmades toimub väga edukas täiendusõppe läbiviimine ja õppekavade arendus. Lisaks Euroopa Sotsiaalfondi rahastatud koolitustele on küllalt ka tasulisi koolitusi ning viiakse läbi tellimuskoolitusi ettevõtetele. Pärnumaa KHK täienduskoolitustel osalevad aktiivselt nii valdkonnas töötavad inimesed kui valdkonna vastu alles huvi tundvad inimesed. Täienduskoolituste suur maht ja täituvus tagab, et PKHK on tunnustatud koolitaja.

Parendusvaldkond ja komisjoni soovitused

- Hinnatud õppekavarühmades ei ole terviklikul analüüsil põhinevat õppekavade arendusprotsessi. Kuigi õppekavade arendus toimub ja kaasatud on palju osapooli, on jäänud arendused (nt ärikorralduse spetsialisti erialale jätkuõpe) pikalt seisma, õpetajad on liialt hõivatud prioriteetsemate tegevustega. Komisjon soovib viia sisse kohustusliku tagasiside andmise õppijate, õpetajate ja tööandjate seas ning kujundada saadud andmete põhjal analüüs, mis oleks aluseks õppekavade arendusele.

Arenguvõimalused

- Soovitame arendada jätkuõppekavasid juhtimise ja halduse õppekavarühmas olevatele õppekavadele. Pärnumaa KHK on ka ise sõnastanud sellise vajaduse, ent jätkuõppekavade arendamine on jäänud tahaplaanile. Komisjon soovib seada selle senisest prioriteetsemaks.
- Soovitame koostada ja rakendada välitööde elektriõppekava, mille vajadus selgus vestlustest tööandjatega. Kuivõrd Pärnumaa Kutsehariduskeskus planeerib rajada kooli hoovi ka vajaliku õhumasti, siis see toetab õppe läbiviimist.
- Komisjon soovib tuua päikeseelektrisüsteemide paigaldaja erialasse sisse teemana kõrgohutuse ning teha koostööd arboristide eriala õpetajatega, et ühiselt pakkuda õppijatele vajalikke oskusi ja pädevusi.

- Soovitame tuua sisetööde elektriку õppekavasse sisse päikesepaneelide teema: see võimaldab erialade ülest lõimumist ning on tööandjate sõnul vajalik elektrikeye, kes aina enam peavad oma igapäevatöös päikesepaneelidest tuleneva ohutuse teemaga kokku puutama.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1. õppijate erialavalik on toetatud;
2. õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
3. õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
4. õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel tööil ja praktilal lähtub õpiväljunditest;
5. õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Analüüs

Õppekavade täituvus on olnud stabiilne ning hinnatud õppekavarühmades on läbi viidud mitmeid tegevusi, et tugevdada õppijate erialavalikut.

Õpilaste vastuvõtu protsess toimub vastavalt Pärnumaa Kutsehariduskeskuse õpilaste vastuvõtu korrale. Vajalik informatsioon õppekavade kohta on leitav kooli kodulehelt <https://www.hariduskeskus.ee/>. Koolis tegeleb erialade turundamisega turundus- ja kommunikatsioonijuht, lisaks on kaasatud õppekava tööruhmade juhid. Erinevate turundusmaterjalide loomisesse on panustanud ka õppijad (nt sekretäri- ja kontoritöö ning juhtimise ja halduse õppekavarühmade õppijad on osalenud erialasid tutvustavate videote loomisel ja kooli tutvustamisel). Kool on viinud läbi avatud uste päevi ning kutseõppekeskust on külastanud piirkonna põhikoolid ja koostööd tehakse erinevate projektide raames ka lasteaedadega.

Eraldi tunnustusena toob komisjon välja õpilasarjutamist, mis annab kandidaadile võimaluse kogeda koolielu koos Pärnumaa KHK õppijatega. Õppida soovijad, kes on osalenud eelnevatel kutsehariduskeskuse tegemistel (õpilasarjutamine, üritused jms) saavad kandideerimisel 0,3 lisapunkti. Selline lähenemine aitab potentsiaalsel õppijal saada selgust oma õpimotivatsioonist ja annab parema ülevaate erialast. Lisaks tunnustab komisjon, et õppijatel on võimalik kuu jooksul peale sisseastumist ka koolisisest eriala vahetada.

Uuendusena teeb Pärnumaa KHK sisseastumisel sissejuhatavad tutvustused väikeettevõtja ja ärikorralduse spetsialisti eriala kandidaatidele, kus tutvustatakse nt õppe, sh praktika ja mahtu. Selliste teavitussyrituste eesmärgiks on õppija teadlikkuse suurendamine ja õppe ootuste juhtimine ning seeläbi ka väljalangevuse vähendamine. Kooli jaoks on väljalangevuse vähendamine prioriteet. Igal õpperühmal on oma rühmajuhendaja, kes jälgib õpilaste edasijõudmist ning vajadusel toetab individuaalse õppegraafiku loomist.

Majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühm on Pärnumaa Kutsehariduskeskus olnud aastaid edukas vastuvõtu osas: kuigi OSKA raportid näevad ette raamatupidajate vähenemist ning teised koolid on kärpinud raamatupidajate vastuvõtu arve, on Pärnumaa KHK suutnud täita õpperühma. Kuivõrd riiklikult rahastatavaid õppekohti on majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmas aina vähem, siis on kool leidnud lahendusena tasulise õppe. Õppijad on tasulise tasemeõppe ka hästi vastu võtnud ning tasulised õppekohad on täidetud. Murekohaks oli sekretäri õpperühma täitumine, ent kuna õpe on nüüd viidud kahelt aastalt ühele, siis oli 2020/2021 õppeaasta täituvus hea.

2020/2021 õppeaastal ei avatud väikeettevõtja eriala vähese kandideerijate tõttu ning õppida soovijad suunati ärikorralduse erialale, kus avati kaks paralleelset õpperühma.

Elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmades täitusid 2020/2021 õppeaastal kõik õppekohad ning kõik õppekavad ja planeeritud rühmad on avatud. Elektrienergia ja energeetika; elektroonika ja automaatika õppekavarühmade puhul saab positiivsena välja tuua ruumide riskasutuse Pärnu põhikoolidega – nii saavad juba põhihariduse käigus noored kätte emotsiooni elektrivaldkonnast ja kutsehariduskeskusest. Samuti töid õpetajad välja, et mõned õppijad on nendeni jõudnud tänu koostööle põhikoolidele ning sellele, et põhikooli õppijatel on olnud võimalus tutvuda Pärnumaa Kutsehariduskeskusega ning elektrialal juba õppimise kogemus saada.

Kooli õppekeskkond on moodne ja enamjaolt sobiv õppe läbiviimiseks. Õppevahendid on kaasaegsed ning toetavad õpiväljundite saavutamist ja õpetamist. Õppematerjalidega varustatus on erialati erinev ning sõltub palju õpetaja loomingulisusest ja pealehakkamisest. Õpikeskkond on kaasaegne ja õpilasesõbralik. Raamatukogus on olemas suur valik erialast ja õppetööd toetavat kirjandust ning arvutid, mis tagavad head võimalused iseseisvaks tööks.

Sobiva ja kaasaegse õpikeskkonna kujundamiseks hoiavad elektrienergia ja energeetika; elektroonika ja automaatika õppekavarühmade õpetajad end kursis vastavate töövaldkondade arengutega, korraldades ümarlaudu ja külastades erinevaid ettevõtteid, et arengud siduda praktilise õppega koolis.

Praktiliseks õppeks on olemas neli erialase tehnikaga ruumi/laborit ning kaks arvutiklassi, mis on riskasutuses koos autotehnikute ja metallitöötlemise õppekavarühmaga. Elektroonika labor sisaldab 15 ESD (*Electrostatic discharge*) töökohta (Staatilise elektri eest kaitstud töökohad) koos jootejaamade ja muu vajalikuga. Töökohapõhise õppe raames uuendati elektroonikakoostude vastavusstandardeid (IPC standardid), et tagada õpiväljundite saavutamine. 2019. aastal soetati digitaalne mõõte tarkvara komplekt, mis võimaldab teha teste ja täppismõõtmisi ilma reaalse kontaktita. Simuleeritud tööprotsessist on võimalik teha ülesvõtteid, salvestada faile arvutisse ja neid koos õppijatega analüüsida.

Sisetööde elektriku praktilise väljaõppe baasklass on ehitatud oma õpilaste praktilise tööna, kasutades firma OBO BETTERMANN OÜ vahendeid. Baasklass on ehitatud koostöös teistes õppekavarühmades õppijatega. Näiteks laborilaud valmisid metallitöö õpilaste kaasabil, tisleri õpilased valmistasid paigaldusstandeid ning nõrkvoolukaabelduse tegi IT valdkond oma praktiliste tundide raames. Praktiliste harjutuste tegemiseks on olemas õppetend hoone elektri, kütte ja automaatika uurimiseks (KNX tehnoloogia), elektripaigalduse simulatsioonisüsteem ja stand paigaldiste kaitseviiside tundmaõppimiseks (MS Balti Trafo OÜ).

Päikeseelektri praktiline seadmestik on soetatud põhiliselt sügisel ühisprojekti raames Pärnu Ülejõe põhikooliga. Soetatud on fotoelektriliste parameetrite katsetamise stand ning fotovoolu simuleerimisseade, mis võimaldab reaalsetest ilmastiku tingimustest sõltumata õpetada õpilastele päikeseenergia muundamist elektrienergiaks, kuidas energiahulk sõltub valgustugevusest, valgustuse nurgast paneelide suhtes, kuidas mõjutab koormus energia kasutamist, kompleksi töötamine “off-grid” ja “on-grid” süsteemides, kuidas ühendada süsteemi osi.

Kõik simulaatorid/õppetendid on riskasutuses kõigil õppekavarühma õppekavadel. Lisaks kasutavad neid ka teiste valdkondade õpilased, kelle õppekavas on sees elektri teema. Vestlusest õpilastega tuli välja, et nemad on õpikeskkonnaga rahul. Tehnilised vahendid on piisavad õpiväljundite saavutamiseks. Iseseisvate tööde tegemiseks peale õppetunde on võimalik kasutada õpperuume ning vajadusel aitab ja juhendab ka õpetaja.

Majandusarvestuse ja maksunduse; sekretäri- ja kontoritöö; juhtimise ja halduse õppekavarühmade õpikeskkond ei vaja spetsiifilisi laboreid ega eritehnikat, vaid tavapäraseid klassiruumi, arvutiklasse ning ühistööruume, mis võimaldaksid kiiret ümberkohandamist rühmatöödeks. Auditooriume on piisavalt, need on vajaliku suurusega ja kaasaegselt sisustatud. Kõikides ruumides on videoprojektor ja arvuti õpetaja töökohal. Koolil on olemas piisav arv arvutiklasse ning klassid on varustatud vajaliku riist- ja tarkvaraga ning õppijatel on võimalik teha tutvust nii PC kui MAC operatsioonisüsteemidega. Koolil on olemas sülearvutite park ning õppijatel on võimalik kasutada õppetöös ka sülearvuteid. Eneseanalüüsis on parendusvaldkonnana märgitud vajadust JH õppekavarühma kuuluva äriteenuste õppeklassi uuendamist, kuna praegune õppeklass ei võimalda laudade kiiret ümberkohandamist rühmatöödeks ega ole enam eriti kaasaegne. Sellise klassiruumi valmimine on kavandatud aastaks 2022.

Valminud on innovatsiooniklass, mida õppijad saavad kasutada loomingulisemate teemade puhul ning ühistööks. Küll aga tuleb eneseanalüüsist kui ka vestlustest välja, et vajaka on mõnest ühistöö ruumist, kus oleks võimalik laudu ümber organiseerida ja õppetööd viia läbi rühmades, paarides ning erinevaid meetodikaid kombineerides. Selline rühmatöö ruum võimaldaks kasutada mitmekülgsemaid meetodikaid ning viia edukamalt läbi ka lõimitud õpet.

Majandusarvestuse- ja maksunduse, sekretäri- ja kontoritöö ning juhtimise ja halduse õppekavarühmade puhul ei ole laialt kasutatavaid (paber) õppematerjale – õpetajad peavad ise olema loomingulised ning kasutama ära oma teadmisi ja looma ise sobivaid õppematerjale. Laialdaselt kasutatakse erinevaid e-õpiobjekte ja spetsiifiliste õppeülesannetega seotud lahendusi: Padlet, Doodle, Canva, Prezi, LiveBinders, suhtluskeskkonnad jne. Kool ei ole seda valdkonda kuigivõrd reguleerinud, põhjendusena tuuakse asjaolu, et erinevate keskkondade kasutamine pakub valikuvabadust, aitab arendada ajaplaneerimist, kohusetunnet, koostööoskusi, enesejuhtimist ning võimaldab õpetajal anda kohest tagasisidet. Komisjoniliikmed, kellel oli võimalik osaleda ka ärikorralduse spetsialisti tunnivaatlusel, tunnustavad õpetajaid ja õpilaste oskusi kasutada erinevaid keskkondi: tund oli üles ehitatud loominguliselt, kasutati rühmatöid, loovustäringuid ning Padlet keskkonda, mis toetasid õpiväljundite saavutamist.

Virtuaalse õpikeskkonna arendamisel kasutatakse peamiselt Google lahendusi. Distantõpet viiakse läbi Google Meet keskkonnas. Toetava e-õppe keskkonnana on kasutusele võetud Moodle, kuid kasutatakse ka Google Drive ja õppematerjalide esitamist (ÕIS). Õpetajad saavad valida õppele ja ka oma oskustele kõige paremini vastava lahenduse, teisalt võib õppijatel olla keeruline eri kohtades olevate materjalidega töötamine. Suur osa õppeainetest on siiski varustatud Moodle kursustega. Haridustehnoloogidega toimunud intervjuust nähtus, et Moodle kursuste kvaliteet on varieeruv, alates lihtsalt loengukonspektide üleslaadimisest kuni HITSA kvaliteedimärgiga e-kursusteni.

Kokkuvõttes võib öelda, et Pärnumaa Kutsehariduskeskuse füüsiline ja virtuaalne õpikeskkond vastavad nõuetele ja võimaldavad hinnatavates õppekavarühmades läbi viia kvaliteetset õpet.

Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Õppekorraldus on reguleeritud kooli õppekorralduseeskirjaga (ÕKE), mida vaadatakse üle üks kord aastas enne õppeaasta alguses või/ja vajadusel ka õppeaasta kestel. Muudatuste tegemise kuupäevad on ära toodud ÕKE esilehel. Õppekorralduseeskiri reguleerib kogu õppetööd koolis. ÕKE lisana antakse juhised praktika ja praktilise töö korraldamiseks koolis, eraldi lisana on ka hindamise ja vastuvõtu kord. ÕKE on leitav kooli kodulehelt. Õppekorralduseeskirja sisust ja/või selles tehtud muudatustest

informeerib rühmajuhataja õpilasi uue õppeaasta alguses või pärast muudatuse kehtima hakkamist ühe nädala jooksul.

Vestlus õpilastega kinnitas, et neile on tutvustatud õppeaasta alguses õppekorralduseeskirjas olevat infot nagu näiteks õppekava, õpiväljundeid, hindamiskriteeriume, praktikakorraldust jne. Selle tarbeks on tunniplaani lisatud eraldi teema sissejuhatus õpingutesse". Koolisisene kommunikatsioon on planeeritud - esmakursuslastele antakse infovoldik Abimees taskus, lisaks on õpilastele oluline info kättesaadav kooli kodulehel ja stendidel. Õppeinfosüsteemi kaudu, listide vahendusel ning koosolekul toimub õppekavarühma sisene infovahetus. Töötajatel on kohustus kord tööpäevas lugeda e-kirju.

Igapäevase õppetöö aluseks on tunniplaani, mis koostatakse vähemalt üheks õppeperioodiks (viis nädalat) ja mille aluseks on eelmise õppeaasta kevadel valminud õppeaasta planeering, selle juurde koostatakse graafikud konsultatsioonide ja järelevastamise võimaluste kohta. Mooduli õpiväljundid on kirjeldatud õppekava rakenduskavas, tehtud on jaotus teooria, praktilise- ja iseseisva töö tundide vahel. Õpetajate sõnul tehakse vajadusel tunniplaanis muudatusi, nt kui õpetaja jääb haigeks või läheb koolitusele, ent need on pigem erakordsed juhtumid.

Elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmade õppekavade esmakursuslastele viiakse enne õppetöö algust läbi üldine ohutusjuhendamine. Enne praktilist tööd läbivad õpilased teoreetilise ohutusjuhendamise ning ohutute töövõtete tutvustuse praktilise töö toimumise kohal. Tööohutusalsed juhendamisest registreeritakse õpilase töötervishoiu ja tööohutusalse juhendamise registreerimise kaardil. Ettevõtjate poolne tagasiside ohustehnika õpetamisele suunas õpet viima läbi praktilisemalt ja vähem teoreetiliselt ning tuua sisse paindlikkus. Ühe näitena toodi välja kõrgtööde ohutus, mis on päikesepaneelide paigaldaja erialal väga oluline. Ettevõtjate poolne ettepanek oli kasutada ära Pärnumaa KHKs olevat arboristi õpet ja sealseid oskusi, et tuua kõrgohutuse teema ka päikeseelektrisüsteemide paigaldaja õppekavasse kohustuslikuna sisse.

Praktilises õppetöös ja selle planeerimises võetakse arvesse sihtrühma. Näiteks töökohapõhises õppes arvestatakse väga palju ettevõtte võimalustega- elektroonikaseadmete koostajatel on viienädalases õppeperioodis üks nädalane tsükkel koolis, samas päikeseelektrisüsteemide paigaldajatel on tunnid kaks korda nädalas, reedel ja laupäeval, et õppijatel oleks võimalik käia kooli kõrvalt tööl. Juhtimise ja halduse õppekavarühma kuuluvates ärikorralduse spetsialisti ja väikeettevõtja õppekavadel toimub sessioonõpe, mille raames käivad õppijad majas vaid üksikudel päevadel kuus ning läbivad suures mahus õppe iseseisvalt digiõppevahendeid kasutades. Kuna tegemist on täiskasvanute sihtrühmaga, kellest suur osa ka töötavad, on selline lahendus parim.

Elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmade praktiline õppetöö on hästi korraldatud. Tunnivaatlusel (teema: "lineaarsed ja mittelineaarsed takistid") oli näha kuidas peale üldist ülesande selgitamist õpetaja tegeleb vajadusel õpilastega individuaalselt, selgitades neile veelkord üle, kuidas ülesannet teha. Õpikeskkond oli toetav ja sõbralik. Iseseisvate praktiliste tööde tegemisel on oluline ka tööohutus. Kui tehakse iseseisvalt elektriga seotud praktilisi töid, siis pingestada enne, kui õpetaja on juures.

Praktika korraldust reguleerib õppekorralduseeskirja lisa 7. Praktika korraldusega tegeleb praktikakorraldaja, töökohapõhise õppe puhul PRÕM koordinaator. Välispraktika korraldusega tegeleb kooli projektijuht koostöös osakonna praktikakorraldaja ning kutseõpetajaga. Praktikakorraldaja tutvustab õpilastele kogu praktikaprotsessi alates praktikakoha otsimisest lõpetades praktika kaitsmisega. Üldjuhul otsib õpilane ise enda erialale vastava praktikaettevõtte.

Selle lihtsustamiseks on koolil loodud praktikakohtade andmebaas koos kontaktidega. Eneseanalüüsis esitatud andmetest selgub, et vastavalt eelmise välishindamise ettepanekule on kool laiendanud praktikaettevõtete hulka ja on leidnud ettevõtteid ka väljastpoolt maakonda.

Esile võib tõsta praktika korraldust elektroonika valdkonnas, kuna seal on välja kujunenud tugevad praktikabaasid, kes võtavad mitmeid aastaid mitmeid praktikante. Praktikabaaside pooled koordinaatorid on seega hästi kursis koolis õpetatuga, osalevad õppekava arenduste ettepanekute tegemistel ning suhtlevad aktiivselt koolipoolse praktikakorraldajaga. Koolipoolne praktikakorraldaja suhtleb ise ettevõtetega ja sõlmib vastavad kokkulepped, leides nii igale õppijale sobiva praktikakoha. Vestluselt õpilastega selgus, et erandiks oli kevadine praktikaperiood, kus ettevõtteid ei võtnud praktikante ja õpilased pidid ise praktikakohti otsima. Elektroonikaettevõtete esindajad olid väga rahul praktikakorraldaja ja praktika korraldusega, kiideti info edastamise täpsust, korrektsust ja kooli paindlikkust praktikaperioodide muutmisel. Töökohapõhise õppe puhul lepitakse ettevõtetega kokku õppetöö planeerimise ja praktika toimumise tingimused enne õppetöö algust. Siinkohal tõid elektroonikaettevõtete esindajad välja, et koolipoolne info edastus võiks olla kiirem, informatiivsem ja täpsem, tegevused ja tegevuste tähtsajad välja toodud.

Ettevõtete pooled praktikajuhendajad saavad anda omapoolsed hinnangud ja ettepanekud kas suuliselt või praktikapäeviku/eneseanalüüsi kaudu. Kooli sõnul on praktikaettevõtete juhendajate tagasiside vorm olemas ja kasutusel, ent ettevõtete pooled praktikajuhendajad, kellega komisjon vestles ei mäletanud, et neilt oleks kirjalikku tagasisidet küsitud. Komisjon soovib praktikaettevõtete seas viia sisse iga-aastase tagasiside ja ettepanekute kogumise, et protsessi tõhustada.

Välispraktika organiseerimisega tegeleb projektijuht, kes teeb koostööd praktikakorraldajatega. Projektijuht tegeleb õpirände praktilise korraldusega, samuti lepib ta välispartneriga kokku saavutatavates õpiväljundites ning toetab õpilast kogu õpirände vältel. Kohapeal on õpilasele määratud praktikajuhendaja. Erialastes küsimustes toetab vajadusel ka erialaõpetaja, kellega on õpilasel võimalik kontakteeruda. Tagasiside praktika kohta antakse kooli projektijuhile praktikaettevõtte ja õpilaste poolt nii kirjalikult hinnangu lehel kui ka vahetult vabas vormis. Lähtudes välispraktika tagasiside küsitluse tulemustest, võib öelda, et õpilased on jäänud väga rahule nii välispraktikaga kui ka selle korraldusega. Projektijuhid tõid välispraktika lisandväärtusena veel välja õpilaste sotsiaalse arengu. Õpilased on muutunud avatumaks, saanud juurde esinemisjulgust ning nende endi tulevikuvision on laienenud.

Kool on tõeliselt hästi läbi mõelnud **välisprojektides ja välispraktikatel osalemise**. Kõik õppijad, kellega komisjon vestles olid kursis välispraktika võimalusega ning osa neist soovis seda ka kasutada kui taas on võimalik reisida. Tõeliselt suur arv õppijaid on saanud võimaluse läbida praktika välismaal ning tunnustame, et kool on mõtlemas ka HEV õppijate ja nende võimaluste peale. Kuivõrd maailmas leviva pandeemia tõttu, on õpiränded praegu peatatud, siis soovime jätkata õpilaste julgustamist õpirändes osalemiseks kui taas on võimalik reisida.

Õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel tööl ja praktilal lähtub õpiväljunditest

Elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmade õpetajate sõnul hindab õppemooduli eest vastutav õpetaja ainete ja teemade lõimumise võimalusi konsulteerides teiste õpetajatega. Hea võimalus selleks on õppekavade juurde loodud õppekavatöörühmade koosolek, mis toimuvad kord kuus. Nt andis eriala õpetaja sisendi inglise keelde, millist sõnavara peaks õpilastel arendama, et nad saaksid omandatud teadmisi hiljem oma töös kasutada. Erialase lõimumise heaks näiteks on projektiõpe, mida kasutatakse järjest rohkem. Elektrienergia ja energeetika

Õppekavarühma õppekava “sisetööde elektrik” õpilased ehisid õpetaja juhendamisel tavaklasse ümber laboriteks ja arvutiklassideks. Projekti käigus paigaldati nii nõrkvoolu kui andmeside kaabeldus ning kogu installatsioon. Tulevikus on plaanitud läbi viia elektriauto projekt autoerialal, mis peaks lõimuma elektri- ja elektroonika erialadega.

Üheks õppetöö osaks on osalemine erialastel üritustel. Koolis viiakse läbi **kutsevõistlusi** ning erialade parimad saavad osaleda vabariiklikel võistlustel. Elektrienergia ja energeetika ja elektroonika ja automaatika õppekavarühmade õppijad on saavutanud häid tulemusi vabariiklikel konkurssidel- Noore Meistri võistlused elektroonikas I ja II koht, sisetööde elektrik V koht (2017/2018); Noore Meistri võistlused elektroonikas I ja III koht, sisetööde elektrik IV koht (2018/2019). Kutsevõistlustel on silma paistnud sekretäri- ja kontoritöö, juhtimise ja halduse ning majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmade õpilased - Tippsekretäri tiitel kahele õpilasele (2016, 2018), I koht raamatupidajale (2015). Siit võib järeldada, et õpilaste teadmised ja oskused on vabariigi tasemel konkurentsivõimelised.

Juhtimise ja halduse õppekavarühma õppekavadel tunnustus Kutsekoda Pärnumaa KHK kui konkursita kutseandjat. Majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühma on kutseandjaks ja kutseksamite läbi viijaks Eesti Raamatupidajate Koda ning sekretäri- ja kontoritöö ÕKRI õppekavade puhul on kutseandjaks ja kutseksami läbiviijaks Eesti Juhiabi Liit. Erialaliitudega teeb kool ka tihedat koostööd ning näiteks raamatupidajate kutseksamiks ettevalmistuseks pakub kool ka täienduskoolitust.

Kutseksamid viib elektroonika vallas läbi OÜ Tehnikahariduskeskus ning sisetööde elektriku kutseksamit korraldab Eesti Elektritöö Ettevõtjate Liit (EETEL). Päikeseelektrisüsteemide paigaldaja erialal kutse andja puudub, aga eelmisel aastal lõpetanud sooritasid “Sisetööde elektrik, tase 4” eksami. Elektroonikaseadmete koostajate kutseksami läbivusprotsent on ligi 100%, sisetööde elektrikutel oli see 2018. aastal 50%, 2020. aastal aga juba 90%. Probleemina töid kooli esindajad välja, et elektroonikaseadmete koostaja kutse on seotud IPC sertifikaatide kehtivusajaga, milleks on 2 aastat. Eriti teravalt avaldub see elektroonikaseadmete tehnika õppekaval, kus kooli lõpetamise kevadel peab õpilane sooritama 4–5 osakutse eksamit, milledest paar tükki on seotud esimesel õppeaastal õpituga. Õpetajad tõdesid vestlustel, et põhikutsetunnistus võiks kehtida rohkem kui 2 aastat, soovitavalt 5–7 aastat.

Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Õpilaste toetamist koolis tagatakse erinevatel viisidel. Kooli meeskonda kuuluvad tugispetsialistid (õppenõustaja, õppe- ja karjäärinõustaja õppe- ja tugiteenistuste juhataja), kes pakuvad sotsiaalpedagoogilist tuge, ning igal rühmal on oma rühmajuhataja, kes jälgib õppijate edasijõudmist. Koostööd õpetajate ja tugiteenuste pakkujatega hindab komisjon esitatud eneseanalüüsi ja külastuse põhjal väga heaks.

Esmane kontaktisik iga õpilase jaoks on rühmajuhataja, kes jälgib õppijate õppes osalemist ja arengut. Rühmajuhataja võtab vajadusel ühendust õppe- ja tugiteenistusega, millele järgneb asjaosaliste ümarlaud, kus probleemi arutatakse ja leitakse koos lahendusi. Rühmajuhendaja ülesandeks on ka õppija puudumiste ja edasijõudmise igakuine jälgimine ning alaealiste õppijate puhul ka suhtlus lapsevanematega. Kool on ise välja toonud, et selline toimimine on puudumisi ja väljalangevust vähendanud. Selline üks-ühele õppijaga töö enam kui tuhande õppijaga koolis on väga tänuväärne, ent tuleb seejuures arvestada, et ka väga ressursimahukas ning rühmajuhataja töö on õpetajale lisakoormus (eriti kui tegemist on alaealiste õppijatega).

Majandusarvestuse ja maksunduse; sekretäri- ja kontoritöö; juhtimise ja halduse õppekavarühmades teadaolevaid HEV õppijaid ei ole, küll aga on neid elektrienergia ja energeetika ja elektroonika ja automaatika õppekavarühmades. Samas on hinnatud ÕKRides koostatud individuaalseid õppetöögraafikuid, et õppijad saaksid läbida õppe aeglasemas tempos. Individuaalseid õppetöögraafikuid on koostatud elektroonika ja automaatika õppekavarühmas nii HEV õppijatele kui juhtimise ja halduse õppekavarühmas ka täiskasvanud õppijatele, kellel on töö- ja pereelu kõrvalt vähem aega täiskoormusel õppida. Tugispetsialistid tõdevad, et HEV õppijate osakaal on aasta-aastalt aina suurenev ning tuleb teha tööd erisuguste õpiraskustega. Samuti on väljakutseks täiskasvanud õppijad, kellel hõivab pere- ja tööelu suure osa ajast.

Kuna EHISes näeb õppija andmeid alles vastuvõtu järgselt, siis on kool lisanud vastuvõtuküsimustiku küsimuse toe vajaduse kohta, et kaardistada kohe ära tuge vajavad õppijad. Küll toovad aga tugispetsialistid ise välja, et mureks on see, kui õppija või tema lähedased ei jaga piisavalt informatsiooni ning on ka EHISes varjanud toevajaduse ja meetmed. Komisjon veendus külastuse käigus HEV õpilastega tegelevate õpetajate/rühmajuhatajate pühendumises ja professionaalsuses. Õppija toetamiseks tuleb teha kõvasti võrgustikutööd, ent vestlustest tugispetsialistide nähtub, et töötajad teevad tööd südamega. Küll on aga HEV õppijate osakaal aasta-aastalt aina enam kasvanud ning nähtub, et vaja oleks täiendavat personali.

VÕTA rakendamist korraldatakse vastavalt dokumendis „Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise tingimused ja kord Pärnumaa Kutsehariduskeskuses“ sätestatule. Õpilased on VÕTA võimalustest informeeritud ja neid toetab VÕTAgas seotud küsimustes VÕTA koordinaator, osakondade tasandil VÕTA nõustajad. Nagu pea kõik protsessid koolis, on ka VÕTA õppijakeskne ning VÕTA komisjonid tulevad kokku vastavalt vajadusele. Huvitav oli, et vesteldes ka täiskasvanud õppijatega tõdesid nad, et nad ei soovi varasemalt õpitud arvestada vaid just teadmisi meenutada ja ka juba õpitud üle korrata. Muidugi tõid ka VÕTA nõustajad ise välja, et tunniplaani tehakse lähtuvalt kõigist õppijatest ning vahel võib siis õppijal, kes on varasemalt õpitu arvestanud, jääda tunniplaani keskele auk.

Info jagamine koolis toimub mitmete kanalite kaudu, lisaks e-kirja listidele kasutatakse ka Facebooki ning rühmajuhendajad ja õpetajad suhtlevad õppijatega sotsiaalmeedia vahendusel. Kooli kodulehelt on leitavad uudised ning õppijad tõdesid, et kõik info on neile kättesaadav kooli kodulehelt.

Võime järeldada, et tugiteenustele on koolis kõvasti rõhku pandud ning alustatud arendustegevused kannavad vilja. Tunnustame kogu meeskonna motiveeritust ja õppijakesksust, mis paistis välja kõigist vestlustest, olgu selleks õpetaja, praktikajuhendaja või tugitöötaja. Ka vestlustest õppijatega selgus, et koolitöötajate toetus on neil olemas, olgu selleks siis õppimine, toetuste taotlemine, praktikale suundumine või muud tugiteenused.

Järeldused

Tugevused

- Tugisüsteem on õppijakeskne, tugispetsialistid teevad tõhusat koostööd nii kooli sees kui võrgustikus õppijate ja õpetajate toetamisel. Kool on märganud väljalangevuse trende ning alustanud tegevustega väljalangevuste ja puudumiste vähendamiseks. Rühmajuhendajad jälgivad õppijate puudumisi ja õppetöös edasi jõudmist, lisaks on sisse viidud enne õppesse astumist sissejuhatavad teavituspäevad ning õppijatele õppetöö alguses eraldi tunnid, mis selgitavad õppijate jaoks olulisi teemasid.

- Õppekavarühmades korraldatakse aktiivselt Erasmus+ õpirändeid, õppijad on võimalustega kursis, töötajad valmistavad õppijaid õpirändeks ette ning kutsuvad õpirändel osalema ka HEV ja tuge vajavaid õppijaid.
- Koolis on õpiväljundite saavutamist toetav ja arenev õpikeskkond. Lisaks on õppekavarühmade juhtidel selge visioon, milliseid lahendusi vajatakse õpiväljundite veelgi paremaks saavutamiseks.
- Õpilased osalevad aktiivselt kooli ja riiklikel kutsemeistrivõistlustel ning neil on selleks toetav õpetajate meeskond. Õpetajad saavad täiendava töö eest ka tunnustatud ning kutsemeistrivõistluste traditsioon on koolis tõeliselt au sees.
- Elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmade valdkonna praktikakorraldus on korraldatud professionaalselt: välja on kujunenud konkreetseid praktikakohad, kellega on aastatepikkune hea koostöö. Kool suunab õppijaid sobivale praktikakohale.

Arenguvõimalus

- Nii eneseanalüüsist kui vestlustest selgus, et juhtimise ja halduse kui ka sekretäri- ja kontoritöö ÕKRI õpekavadel õppe läbi viimiseks oleks tarvis veel ühte meeskonnatöö klassi (lisaks innovatsiooniklassile). Komisjon toetab ettepanekut kohaldada mõni juhtimise- ja halduse ÕKRI klassiruum ümber meeskonnatööle sobivaks klassiruumiks, mis võimaldaks mugavamalt rakendada erinevaid õppemeetodeid.

3.3 Õpetajad¹

Hindamiskriteeriumid

1. Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud
2. Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Analüüs

Kõikides hinnatavates õppekavarühmades on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad. Eneseanalüüsi aruannetest ja vestlustest nähtub, et õpetajate töö ja ametikohtade kavandamine on läbi mõeldud.

Hinnatavates ÕKRides on ametikohad täietud, õpetajad on kvalifitseeritud. Kõik õpetajad on oma tööle pühendunud valdkonna professionaalid, kes juhivad õppeprotsessi õppijakeskselt. Juhtkonna ja töötajate sõnul on enamus õpetajatest koolis pikaajalise tööstaažiga ning tööjõu liikuvus on koolis madal. Küll on õpetajate keskmine vanus küllaltki kõrge.

Kokku on majandusarvestuse ja maksunduse, sekretäri- ja kontoritöö ja juhtimise ja halduse õppekavarühmade peale 28 õpetajat (sh 3 on lisaks koolis õpetamisele ka erialapraktikud), kellest 15 õpetavad mitmes õppekavarühmas. Kõigil õpetajatel on vastav kvalifikatsioon. Mainitud kolmes õppekavarühmas on õpetajad pika tööstaažiga ning oma valdkonna asjatundjad. Majandusarvestuse ja maksunduse ÕKRis on õpetajate keskmine vanus 56 eluaastat, viiendik õpetajatest on enam kui 60 aastased. Sekretäri- ja kontoritöö ÕKRis on õpetajate keskmine vanus 55 eluaastat ning õpetajatest

1

neljandik on enam kui 60 aastased. Juhtimise ja halduse ÕKRis on õpetajate keskmine vanus 52 eluaastat ning viiendik neist on enam kui 60 aastased. Komisjon soovib pöörata jätkusuutlikkuse suurendamiseks tähelepanu järelkasvule. Õpetajad ja töörühma liikmed tõid välja, et majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmas on käinud erinevate tarkvaralahenduste tutvustajad, ent seda ei saa lugeda praktikust õppejõu läbiviidud tunniks. Komisjon soovib kaasata veelgi enam praktikuid. Laiem õpetajate ring aitab hajutada erinevaid riske, muuhulgas õpetaja töölt lahkumine, koolitustel osalemise vajadus, muul põhjusel töölt eemal viibimine jms.

Elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmades kokku õpetab 13 õpetajat (sh 6 käsunduslepinguga). 7 õpetajat õpetavad mõlemas õppekavarühmas (sealhulgas praktikakorraldaja). Mõlemas hinnatud ÕKRis on õpetajate keskmine vanus 58 eluaastat ning 13 õpetajast viis on enam kui kuuekümne aastased. Nendes kahes õppekavarühmas on praktikuid kasutatud enam ning seda tõid positiivsena välja nii õpetajad ise kui ka õppijad. Küll aga on põhiõpetajatel väga suur koormus ning lisaks tundide andmisele ja ettevalmistamisele on nad ka rühmajuhendajad, õppekava arendajad, tegelevad praktikatega, osalevad täienduskoolituste läbiviimisel, osalevad projektides ning toetavad õppijaid kutsemeistrivõistlustel osalemisel. On ilmselge, et inimesed, kes on oma valdkonna spetsialistid, teevad tööd kogu südame ja energiaga, ent oluline on silmas pidada, et need inimesed oleksid toetatud ning katta riskid, mis on seotud töötajate vanusega ning nende tööaja ja -koormusega. Komisjon soovib nimetatud riskide maandamisele tähelepanu pöörata.

Elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika ÕKRide ettevõtete poolset praktikajuhendajad, kellega komisjon vestles olid olnud praktikabaasideks juba aastaid. Üks praktikajuhendaja meenutas ka praktikajuhendajate koolitussündmust, ent kõik, kellega komisjon vestles, tõdesid, et praktikajuhendajate koolitusi võiks olla tihedamini. Ettevõtete poolset praktikajuhendajad tunnustasid koolipoolseid praktikakorraldajaid ning kinnitasid, et saavad neilt vajaliku info ja küsimustele kiirelt vastused. Peamiseks formaalseks suhtluskanaliks, kus praktikajuhendajad saavad oma ettepanekuid koolile esitada, on praktikapäevik. Komisjon soovib korraldada praktikajuhendajatele kas ümarlaudu või koolitusi, et hoida neid õpetavate teemadega kursis ning koguda õppe sisu osas kirjalikku ning analüüsi võimaldavat tagasisidet.

Pärnumaa KHK on ise toonud välja, et kuigi paljudel õpetajatel on õpetaja või kutseõpetaja kvalifikatsioon, on vaid vähestel olemas **erialased kutsetunnistused**. Kool on arengukavas seadnud eesmärgiks, et 50%-l kogu kooli õpetajatest oleks erialane kutsetunnistus ning loodud oleks enam arengumappe. Samas on see välja toodud väljakutsena, kuna kõigil erialadel ei ole kutseandjat. Kool on sõnastanud arengueesmärgi, ent vaja oleks süsteemsemat lähenemist õpetajate kvalifikatsiooni tõstmiseks. Kool on valmis tasuma õpetaja kutseksamiga seotud kulud, ent õpetaja töötasu ei muutu peale kutsetunnistuse omandamist. Õpetajad tõid ka ise vestlustest välja, et täiskasvanute koolitaja kutse võiks olla tähtajatu, kuna mõnel õpetajal on küll kutse olnud, ent see on aastatega aegunud. Vestlustest selgus, et õpetajad ei näe vajadust täiskasvanukoolitaja kutse järele ning arengumappide koostamine on ressursimahukas ning õpetajad ei näe kvalifikatsioonide tõstmise järgi vajadust.

Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest ja õpetajate vajadustest. Formaalne erialaareng koosneb täienduskoolitustest ja (välis)stažeerimisest ettevõtetes. Hinnatud ÕKRide õpetajad tõid näiteid stažeerimisest ning on aktiivsed õppijad, koolis on olemas stažeerimise süsteem ning vestlustel tõid õpetajad välja oma kogemusi välisriikides stažeerimisel. Välisriikides õpirändel või stažeerimas käies tutvustavad õpetajad oma kogemust ka teistele, mis on suurepärane. Eelmisel õppeaastal on kool kaardistanud ka õpetajate koolitusvajaduse ning see on igati tervitatav: 81 vastajat on andnud oma sisendi ning selle abil on võimalik koolitustegevusi kesksamalt planeerida.

Õpetajate rahulolu hindamine toimub arenguveestluste käigus ning jooksvalt. Komisjon soovib viia sisse süsteemse õpetajate rahuloluküsitluse, mis sisaldaks ka koolitusvajadust ja õpetajate koormusega seotud teemasid. Nii oleks võimalik andmeid süsteemsemalt koguda, analüüsida ning selle pinnalt ka arendustegevusi planeerida.

Õpetajate tööle tagasiside andmine õppijate poolt toimub jooksvalt tundides. Läbi on viidud ka küsitlusi õppijate seas, ent kuna need ei ole kohustuslikud täita, on vastajate määrad jäänud küllaltki tagasihoidlikeks ning seega ei ole võimalik neid andmeid kasutada analüüsiks. On tervitatav kui õpetaja kogub õppijatelt ka vahetut tagasisidet, ent pedagoogilise personali töö parema planeerimise nimel soovime koguda strateegilisemalt tagasisidet õpetajate töö kohta. Soovime muuta õpetajatele tagasiside andmise süsteemi, et õppijad annaksid õpetajatele rohkem tagasisidet. Ka see aitaks paremini planeerida õpetajatega seotud koolitus- ja arendustegevusi.

Hinnatud ÕKRide õpetajad tõdesid vestlustel, et nad on **tunnustatud** ning hindasid seda kõrgelt. Parimaid õpetajaid ootab direktori pidulik vastuvõtt. Samuti tõdesid ettevõttepoolsed praktikajuhendajad, et nad on saanud tunnustusi ning kutsutud ka tunnustusüritustele. Kool motiveerib rahaliselt ka õpetajaid, kes on panustanud oma aega õppijate treenimiseks kutsemeistrivõistlusteks.

Ettevõtte praktikapoolsed juhendajad kutsutakse samuti kooli korraldatavale pidulikule vastuvõtule ja tunnustusüritusele, kus tunnustatakse parimaid praktikabaase. Praktikajuhendajatega vesteldes tuli ka välja, et sündmustele on juhendajaid kutsutud ning nad on ka tunnustusi saanud.

Koolis töötab **haridustehnoloog**, kes on ühtlasi ka õpetaja ja seetõttu väga hästi kursis õpetaja vajaduste ja õppijate võimalustega. 2020 aasta kevadel viidi õpe eriolukorra tõttu distantsõppele ning õppetöö tuli korraldada kiirelt ümber kasutades digiõppevahendeid ja uudeid meetodikaid. Õpetajatele on tagatud distantsõppe läbiviimiseks vajalik tugi ja nõustamine, sh toimuvad regulaarsed digipädevuste koolitused. Õpetajad on pädevad kasutamaks erinevaid keskkondi. Ka tunnivaatlusel osalemine kui virtuaalne koolikülustus näitasid, et õpetajad oskavad kasutada erinevaid digikeskkondi ja tundides kasutatakse erinevaid digitaalseid õppevahendeid. Samuti tõdesid õppijad, et kasutusel on erinevad digiõppevahendid ning õppijatele on loodud võimalused ka edukaks distantsõppeks.

Järeldused

Tugevused

- Kõikides õppekavarühmades on piisavalt professionaalseid, kõrgelt motiveeritud, õppijakeskse mõtteviisiga õpetajaid, kes moodustavad üksteist toetava meeskonna.
- Õpetajad osalevad aktiivselt rahvusvahelistes projektides, käivad ennast täiendamas ja stažeerimas välismaal ning kirjeldavad oma kogemusi ka kolleegidele. Rahvusvahelistest projektidest ja õpirändest saadud teadmisi rakendavad õpetajad ka õppetöö läbiviimisel.

Parendusvaldkond ja komisjoni soovitused

- Õpetajad ei näe motivatsiooni kutseõpetaja või erialase kutse taotlemiseks, kuna kutse taotlemine on õpetaja jaoks keeruline ning kutsetunnistus kehtib piiratud aja. Soovime välja töötada süsteemsem lähenemine õpetajate kvalifikatsiooni tõstmiseks.

Arenguvõimalused

- Kuna elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmades on õpetajatel rohkelt mitmekülgseid tööülesandeid ja nad täidavad mitmeid rolle, soovime maandada riske, mis on seotud õpetajate vanusega, töölt lahkumise või pikaajalise koolist puudumisega.

- Soovitame koguda taas tagasisidet õpetajate tööle nii nagu seda tehti 2016. aastani. Koolil tasub läbi mõelda, kuidas motiveerida õppijaid tagasisidet andma, valides selleks õppijatele sobivad vormid ja ajad.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused majandusarvestuse ja maksunduse, sekretäri- ja kontoritöö, juhtimise ja halduse, elektrienergia ja energeetika ning elektroonika ja automaatika õppekavarühmade osas

Tugevused

- Õppijate sihtrühmade, tööandjate ja regiooni vajadustega arvestamine nii taseme- kui täienduskoolituse õppekavade loomisel ning aktiivne võrgustikukoostöö õppekavade arendamisel.
- Täienduskoolituse õppekavade aktiivne arendamine ning tänu kvaliteetsetele täienduskoolitustele tuntuse kogumine kooli kui professionaalse koolitajana.
- Õpetajate ja tugispetsialistide tõhus ja motiveeritud omavaheline koostöö õppijate, sh hariduslike erivajadustega õppijate igakülgset toetamisel.
- Õppekavarühmade õpetajad on kvalifitseeritud, motiveeritud, koostööd hindavad. Õpetaja töökoormuse hulka kuulub rühmajuhendamine ning nad teevad seda põhjalikult ning õppijakeskselt, toetavad tuge vajavad õppijaid ning treenivad neid kutsemeistrivõistlusteks.
- Õppekavarühmades on loodud väga head võimalused õpilaste ja õpetajate aktiivseks osalemiseks rahvusvahelistes projektides ning Erasmus+ õpirännetes. Õppijad ja õpetajad kasutavad õpirännet aktiivselt ning naastes jagavad oma kogemusi teistega.
- Metoodiline haridustehnoloogiline tugi kõikidele õppekavarühmade õpetajatele ning e-keskkondade kasutamine õppes.
- Nii sotsiaalne kui füüsiline õpikeskkond toetab õpiväljundite saavutamist ja õpilaste arengut. Õpetajad kui tugipersonal on õppijale orienteeritud ning püütakse leida aina uusi lahendusi õppijate (sh HEV õppijate) toetamiseks.
- Õppekavarühmadel on tugev ja väljakujunenud võrgustik ning kogukonnatunne, mis võimaldab õpet läbi viia ja arendada vastavalt kogukonna ja töömaailma vajadustele.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Hinnatud õppekavarühmades ei ole terviklikul analüüsil põhinevat õppekavade arendusprotsessi. Kuigi õppekavade arendus toimub ja kaasatud on palju osapooli, on jäänud arendused (nt ärikorralduse spetsialisti erialale jätkuõpe) pikalt seisma, õpetajad on liialt hõivatud prioriteetsemate tegevustega. Komisjon soovib viia sisse kohustusliku tagasiside andmise õppijate, õpetajate ja tööandjate seas ning kujundada saadud andmete põhjal analüüs, mis oleks aluseks õppekavade arendusele.

- Õpetajad ei näe motivatsiooni kutseõpetaja või erialase kutse taotlemiseks, kuna kutse taotlemine on õpetaja jaoks keeruline ning kutsetunnistus kehtib piiratud aja. Soovitame välja töötada süsteemsem lähenemine õpetajate kvalifikatsiooni tõstmiseks.

Arenguvõimalused

- Analüüsitud õppekavarühmades ei ole täiel määral ära kasutatud õppekava arendamise võimalusi. Soovitame jätkata jätkuõppekavade arendamisega nii juhtimise ja halduse kui ka elektrienergia ja energeetika õppekavarühmades (näiteks taastuvenergia, sh tuule- ja hüdroenergia teemal).
- Kuna EE ja EA õppekavarühmades on õpetajatel rohkelt mitmekülgseid tööülesandeid ja nad täidavad mitmeid rolle, soovitame maandada riske, mis on seotud õpetajate vanusega, töölt lahkumise või pikaajalise koolist puudumisega.